

Силабус курсу:

АДВОКАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	магістр
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	2
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.ю.н. доцент, Скупінський О. В.,

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри правознавства

посада

skupinskij@snu.edu.ua

електронна адреса

0645240342

телефон

месенджер

314, за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

К.ю.н., доц. Гніденко В.І.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Доцент кафедри правознавства

посада

gnidenko@snu.edu.ua

електронна адреса

066-880-43-49

телефон

месенджер

314, за розкладом

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Вивчення дисципліни «Адвокатська діяльність в Україні та країнах Європи» спрямоване на формування необхідних теоретичних знань і практичних навичок, які дозволять реалізувати забезпечення міжнародних стандартів діяльності адвокатури України через призму основних стандартів адвокатської діяльності, оволодіння методологією аналізу практики ЄСПЛ у рамках діяльності адвокатського корпусу та вирішити правові колізії нормативної регламентації адвокатської діяльності в Україні та країнах Європи.

Результати навчання:

Після успішного завершення цього курсу здобувач вищої освіти буде спроможний:

-впорядкувати знання щодо нормативно-правової регламентації повноважень адвоката за національним та міжнародним законодавством;

-використати отримані знання для виділення проблем реалізації положень процесуального законодавства у судовій практиці та адвокатській діяльності при здійсненні правосуддя;

-узагальнити судову практику з окремих питань адвокатської діяльності; застосувати отримані знання для вирішення практичних завдань захисту та представництва інтересів клієнта;

-формулювати пропозиції для вирішення проблем реалізації положень процесуального законодавства у сфері адвокатської діяльності;

-здійснювати складання процесуальних документів.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання з Теорії та історія права, Конституційного права та процесу, Юридичного дослідження, аналізу та письма, Міжнародного приватного права, Цивільного процесуального права, Кримінального процесуального права, Адміністративного процесуального права.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність спілкуватися та співпрацювати з різними цільовими аудиторіями, та фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі; здатність до усвідомленого розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя.

ЗК4. Здатність до вільної ділової комунікації іноземною мовою для спілкування у науковій, професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою.

ЗК5. Готовність до професійної практичної діяльності; здатність вчитися і бути сучасно навченим, реалізовувати різні складові процесу навчання; здатність бути сформованою особистістю з високими моральними якостями.

ЗК6. Здатність критичного аналізу сучасної наукової літератури для обґрунтування та вибору напрямків наукових досліджень, ознайомлення з передовим світовим досвідом роботи у правовому секторі та використання цієї інформації в освітній, науковій та професійній діяльності.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність використовувати глибинні знання основ теорії та філософії права, стандартів правничої професії у юридичній діяльності.

СК2. Здатність ефективно застосовувати поглиблені знання міжнародних стандартів прав людини, права Європейського Союзу та прецедентної практики Європейського суду з прав людини у практичній юридичній діяльності, з метою забезпечення принципів людської гідності, справедливості та неупередженості.

СК3. Здатність системно застосовувати у практичній діяльності знання засад, принципів та інститутів сучасних галузей національного права.

СК4. Здатність збирати, опрацьовувати та критично використовувати у професійній діяльності нормативноправові акти України, доктринальні джерела та рекомендації належних правозастосовчих (законодавчих, судових, правоохоронних тощо) практик.

СК5. Здатність аналітично оцінювати та формулювати правову проблему (наукову, практичну, освітню), будувати правову модель, робочу гіпотезу досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних знань та професійної практики.

СК10. Здатність здійснювати аналіз змісту нормативно-правових актів та їх експертизу.

СК11. Навички складання проєктів нормативно-правових та індивідуально-правових актів застосування норм права, інших юридичних (процесуальних) документів.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Міжнародні організації та іноземні адвокатури	денна 2/0/0 заочна 1/0/0	Рада адвокатських та правничих товариств Європи. Міжнародна асоціація адвокатів. Міжнародна спілка адвокатів. Німецький Фонд міжнародного правового співробітництва. Рада Європи. USAID – Агентство США з міжнародного розвитку. Національна асоціація адвокатів України.	Індивідуальні завдання Складання тестів
2.	Європейська конвенція про професію адвоката: гарантія належного здійснення правосуддя та поваги верховенства права	денна 0/0/2 заочна 0/0/1	Техніко-економічне обґрунтування нового, зобов'язуючого чи необов'язкового європейського правового документа щодо професії адвоката - Можливість доданої вартості та ефективності (15/03/2021) Звіт 95-го засідання Європейського комітету з питань правового співробітництва (CDCJ), що містить проект повноважень Комітету експертів, якому доручено скласти проект європейського правового документа про професію юриста (15/03/2021) Резолюція та рекомендація, прийняті Парламентською Асамблеєю Ради Європи (ПАРЄ): Забезпечення ефективного захисту професії адвоката: заклик до юридично обов'язкового документа (23/10/2020) Звіт Комітету з правових питань та прав людини Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо справи щодо підготовки проекту Європейської конвенції про професію адвоката (15 грудня 2017 р.) Рекомендація 2121 (2018) - справа щодо складання європейської конвенції про професію адвоката (24 січня 2018)	Індивідуальні завдання
3.	Правове регулювання реалізації права на правову допомогу адвоката у праві Європейського Союзу	денна 1/0/0	Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини та права на правову допомогу адвоката. Джерела правового регулювання діяльності адвокатури у праві Європейського Союзу. Конституційно-правове регулювання інституту права на правову допомогу адвоката в країнах ЄС та в Україні	Індивідуальні завдання Складання тестів
4.	Принципи реалізації права на правову допомогу адвоката у праві Європейського Союзу	денна 0/0/1	Принцип права на доступ до правової допомоги адвоката на ранніх стадіях кримінального провадження. Принцип права на ефективну правову допомогу та забезпечення якості правових (юридичних) послуг.	Індивідуальні завдання Складання тестів
5.	Системи органів адвокатського самоврядування в країнах	денна 1/0/0	Організація та функціонування органів адвокатського самоврядування у країнах ЄС. Модель єдиної професійної організації адвокатського самоврядування. Модель кількох професійних адвокатських	Індивідуальні завдання Складання тестів

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	Європейського Союзу:		організацій. Функціонування регіональних та міжнародних професійних організацій адвокатів.	
6.	Моральні засади діяльності інституту адвокатури	денна 0/0/1	Особливості міжнародних та вітчизняних нормативних актів, що містять положення про моральні засади діяльності адвокатів. Порівняльний аналіз моральних засад діяльності адвокатів у деяких зарубіжних країнах. Основні напрями реалізації моральних засад у діяльності адвокатів в Україні.	Індивідуальні завдання Складання тестів
7.	Гарантії адвокатської діяльності	денна 1/0/0	Поняття та функції гарантії адвокатської діяльності. Система гарантії адвокатської діяльності. Адвокатська таємниця. Механізм реалізації правових гарантій діяльності адвоката. Суб'єкти реалізації правових гарантій діяльності адвоката. Міжнародні стандарти організаційних засад адвокатської діяльності.	Індивідуальні завдання
8.	Особливості організації та діяльності адвокатури у країнах Європейського Союзу	денна 0/0/1	Порядок та умови набуття статусу адвоката. Системи організації адвокатської діяльності. Загальна характеристика професійних прав адвоката та гарантій адвокатської діяльності. Обов'язки адвоката: загальна характеристика та особливості обов'язків адвоката у судовому процесі.	Індивідуальні завдання Складання тестів
9.	Здійснення адвокатом практики у кількох юрисдикціях	денна 1/0/0	Функціонують забороняюча, обмежуюча і вільна моделі допуску іноземних адвокатів до надання правових послуг на території приймаючої держави. У Європейському Союзі вільна модель допуску іноземних адвокатів склалася у контексті права на свободу пересування послуг і свободу установи на території Спільного Ринку Європейського Економічного Співтовариства, а в подальшому і Європейського Союзу. Можливість займатися адвокатською практикою в державі, іншій, ніж та, де особою було отримано професійну освіту і статус адвоката.	Групова робота
10.	Участь адвоката у надання безоплатної правової допомоги	денна 0/0/1	Моделі надання безоплатної правової допомоги: модель Judicare (Велика Британія, Австралія, Канада, Франція, Німеччина, Норвегія, Швеція, Данія), модель офісу державних захисників (Public Defenders) (США, Ізраїль, Японія, Литва, Україна), модель Ex officio (країни Центральної та Східної Європи), контрактна модель (Австралія, Швеція, Канада, Норвегія, Нідерланди, Австрія, Україна), модель Pro bono (США, Франція, Ірландія, Швеція, Австралія, В'єтнам) модель юридичних клінік, змішана модель	Групова робота

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			(Нідерланди, Ізраїль, Південно-Африканська Республіка, США, Велика Британія, Україна).	
11.	Особливості реалізації адвокатами на національному рівні положень Європейської конвенції з прав людини та Європейської соціальної хартії (переглянутої)	денна 2/0/0 заочна 1/0/0	Загальна характеристика структури Європейської конвенції з прав людини. Протоколи до Європейської конвенції з прав людини: загальна характеристика. Поняття та особливості імплементації Європейської конвенції з прав людини у національну юридичну практику України. Підстави для звернення до Європейського суду з прав людини. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Порядок та особливості розгляду заяв у Комітетах та Палатах Європейського суду з прав людини. Розгляд справи по суті та порядок винесення рішення.	Групова робота
12.	Окремі аспекти участі адвоката в цивільному та кримінальному процесах	денна 0/0/2 заочна 0/0/1	Процесуальний статус адвоката в цивільному процесі. Діяльність адвоката на стадії судового розгляду цивільних справ. Сутність надання правової допомоги під час оскарження судових рішень. Участь адвоката у вирішенні спорів у Вищих судах України. Представництво у кримінальному процесі. Обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні. Відмова від захисника або його заміна. Клопотання захисника. Подання захисником скарг. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Участь захисника у проведенні слідчих (розшукових) дій. Участь адвоката в апеляційному та касаційному провадженнях.	Групова робота

Рекомендована література

1. Баженова Б. Доступ до правосуддя у Великобританії / Б. Баженова // Право України. – 2006. – № 1. – С. 142–145.
2. Баженова Б. Правова регламентація діяльності соліситорів у Англії / Б. Баженова // Право України. – 2005. – № 4. – С. 128–132.
3. Баскакова Ю. Правовий статус діяльності української адвокатури в аспекті прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року / Ю. Баскакова // Юридичний журнал. – 2011. – № 10. – С. 36–40.
4. Вільчик Т. Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. *Форум права*. 2016. № 1. С. 30–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2016_1_7
5. Гловацький І. Ю. Адвокатура зарубіжних країн (Англія. Німеччина. Франція) : навч.-практ. посіб. / І. Ю. Гловацький. – К. : Атіка, 2007. – 588 с.
6. Гловацький І. Ю. Діяльність адвоката-захисника у кримінальному процесі : навч. посіб. / І. Ю. Головацький. – К. : Атіка, 2003. – 352 с.
7. Деханов С. А. Адвокатура в Западной Европе: опыт и современное состояние : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.11 / Деханов Сергей Александрович. – М., 2011. – 383 с.
8. Заборовський В. В., Бисага Ю. М., Булеца С. Б. Правовий статус адвоката: проблеми теорії та практики : монографія. Ужгород: Видавничий дім “Гельветика”, 2019. 650 с. URL: <http://oldiplus.com/downloads/572.pdf>
9. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства : Міжнародний документ від 01.10.1988. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343
10. Історія адвокатури / Т. В. Варфоломеєва [та ін.]. ; Спілка адвокатів України, Академія адвокатури України. – К. : СДМ-Студіо, 2002. – Ч. 1–2. – 286 с.
11. Кравченко М. В. Щодо відповідальності адвокатів за порушення зобов’язань за договором про надання правової допомоги. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2014. № 3 (32). С. 130–134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2014_3_27
12. Крижанівський А. Ф. Правозахисна діяльність адвоката як фактор правопорядку / А. Ф. Крижанівський // Адвокат. – 2007. – № 11–12. – С. 36–38.
13. Насадюк О. Адвокатська спільнота WORLDWIDE / О. Насадюк // Український адвокат. – 2007. – № 2. – С. 11–13.
14. Насадюк О. Адвокатура держав Східного Середземномор’я / О. Насадюк // Український адвокат. – 2008. – № 5. – С. 30–31.

Посилання на інформаційні ресурси, пов’язані з навчальною дисципліною

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Інформаційний ресурс Ліга:Закон URL: <https://ips.ligazakon.net/>
3. Національна асоціація адвокатів України URL: <https://unba.org.ua/>
4. Вища кваліфікаційно - дисциплінарна комісія адвокатури URL: <https://vkdka.org/>
5. Parliamentary Assembly of the Council of URL: <https://pace.coe.int/en/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Тести	30
Індивідуальні завдання	30
Робота у команді	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім. В. Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявності сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.

Поведінка в аудиторії:

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля.

Під час контролю знань студенти забороняється використання мобільних пристроїв.